

مقایسه متوسط تورم قیمتی وسایل نقلیه موتوری در دو بخش تولیدکننده و مصرف کننده

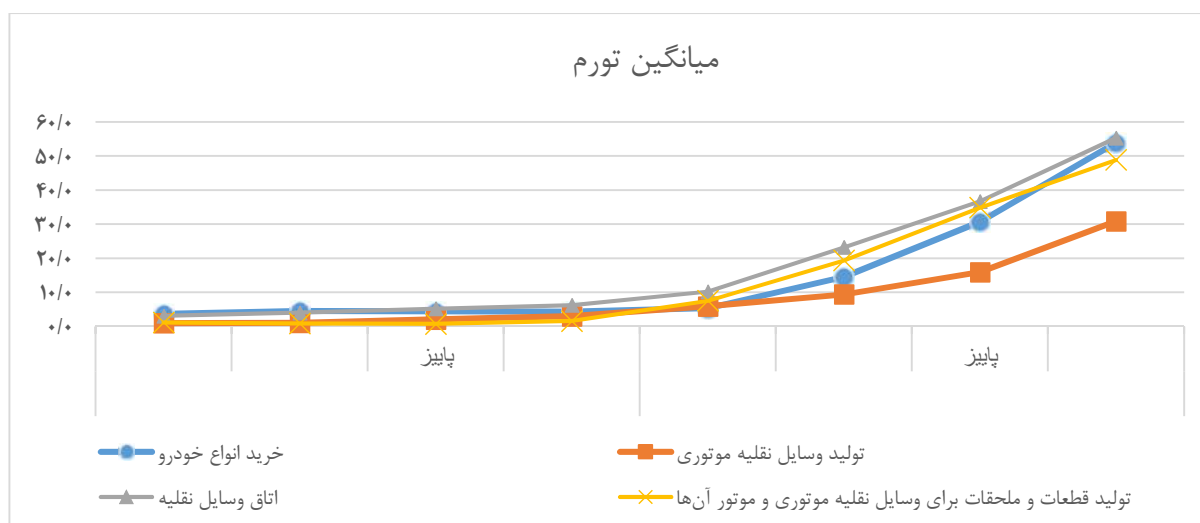
طی سالهای ۱۳۹۶-۱۳۹۷

مرکز آمار ایران به منظور تامین نیازهای آماری کاربران و کمک به تصمیم‌گیری و شفاف‌سازی درخصوص روند تغییرات سطح عمومی قیمت‌ها، شاخص‌های قیمت متنوعی را تولید و منتشر می‌کند. اجرای طرح‌های "شاخص قیمت مصرف کننده" و "شاخص قیمت تولیدکننده برای بخش‌های مختلف اقتصادی" جزء فعالیت‌های جاری و مستمر مرکز آمار ایران می‌باشد.

شاخص‌های قیمت ابزار مناسب جهت محاسبه تورم را در اختیار ما قرار می‌دهند. در محاسبات مربوط به تورم، بسته به اینکه اطلاعات قیمت مربوط به کدام نوع از معاملات باشد می‌توان دو نوع کلی و متفاوت تورم تولیدکننده و تورم مصرف کننده را تعریف کرد. در تورم مصرف کننده قیمت پرداختی توسط خانوارها برای خرید کالاها و خدمات مدنظر است در حالیکه در تورم تولیدکننده قیمت دریافتی توسط تولیدکنندگان بابت فروش کالا یا خدمت در محل تولید در نظر گرفته می‌شود. قیمت تولیدکننده شامل هزینه‌های دلالی و واسطه‌ای و همچنین هزینه‌های مربوط به حمل و نقل کالا نبوده در حالیکه در قیمت پرداختی توسط مصرف کننده‌گان این هزینه‌ها لحاظ خواهند شد.

مقایسه نتایج حاصل از این طرح‌ها و اختلافات تورمی مشاهده شده در دو بخش مصرف کننده و تولیدکننده هم در سطح کل و هم در سطوح تفصیلی‌تر، گروه‌های کالایی و بخش‌های مختلف اقتصادی، آگاهی و دانش کافی را به ما در خصوص روند حرکت قیمت‌ها در آینده خواهد داد که با تصمیم‌گیری صحیح و به موقع جلوی بسیاری از بحران‌ها، کمبودها و عدم توازن‌ها گرفته خواهد شد.

مقایسه میانگین تورم خودرو و قطعات آن در دو بخش مصرف کننده و تولیدکننده در سالهای ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷

بازار خودرو و قطعات خودرو در سال گذشته، هم در بخش تولید و هم در بخش خرید یا مصرف نهایی، تلاطم و نوسانات بسیاری را تجربه کرده است. طبق نمودار فوق، منحنی "خرید انواع خودرو" روند تغییرات میانگین تورم خودرو را در بخش مصرف‌کننده نشان می‌دهد که با استفاده از اطلاعات قیمت پرداختی توسط خانوارها جهت خرید خودرو محاسبه شده است. منحنی‌های "تولید وسایل نقلیه موتوری"، "تولید اتاق وسایل نقلیه موتوری" و "تولید قطعات و ملحقات برای وسایل نقلیه موتوری و موتور آن‌ها" به روند تغییرات میانگین تورم تولیدکننده در فعالیت‌های مذکور اشاره دارد که با استفاده از اطلاعات قیمت فروش درب کارخانه مورد محاسبه قرار می‌گیرند.

همانطور که مشاهده می‌شود در بازه زمانی دو ساله ۱۳۹۶-۱۳۹۷ تا فصل بهار ۱۳۹۷ اعداد تورم در دو بخش مصرفی و تولیدی به هم نزدیک می‌باشند ولی با گذشت زمان طی سال ۱۳۹۷، شکاف تورمی در دو بخش مصرفی و تولیدی افزایش یافته و باعث اختلاف سطح قیمت‌های خرید خودرو در بخش مصرفی و سطح قیمت‌های فروش ارائه شده در بخش تولیدی شده است. میانگین تورم قیمت مصرف‌کننده خرید انواع خودرو از ۵,۴ درصد در فصل بهار ۱۳۹۷ به ۵۴,۰ درصد در فصل زمستان رسیده است این در حالیست که تورم قیمت درب کارخانه تولید وسایل نقلیه موتوری از ۵,۹ درصد در فصل بهار به ۳۰,۹ درصد در فصل زمستان رسیده که بسیار کمتر از تورم بخش مصرفی می‌باشد.

اعمال تحریم‌ها که به تدریج باعث قطع همکاری شرکت‌های خودروسازی خارجی با ایران شد و در کنار آن بالا رفتن قیمت ارز که با ممنوعیت واردات خودرو نیز همراه بود، باعث اعمال شوک به بازار خودرو ایران شده‌اند.

با ورود شوک به بازار خودرو و بالا رفتن قیمت خودروهای وارداتی، خودروسازان داخلی نیز درخواست افزایش قیمت‌ها را کرده ولی چون مجوز افزایش مناسب و متناسب قیمت خودروهای داخلی صادر نشد تولیدکنندگان خودرو عرضه خودرو را در بازار کاهش دادند و این تصمیم خودروسازان باعث اختلاف معنادار قیمت خودرو در بازار از کارخانه شد.

همانطور که اشاره شد، اختلاف تورم گروه کالایی "خرید انواع خودرو" و "تولید وسایل نقلیه موتوری" در طول دو فصل پایانی سال ۱۳۹۷، با وجود ثبات نسبی در بازار ارز همچنان در حال افزایش است. شاید دلایل این اختلاف را بتوان در کنترل‌های یک سویه که تنها در کارخانه‌ها و نمایندگی‌های رسمی فروش خودرو امکان پذیر است، عدم کنترل و نظارت بر عرضه خودرو توسط سازندگان، تقاضاهای واسطه‌ای و دلالی گسترده، انتقال خریدهای آتی در بازار به زمان حال به دلیل شرایط بازار و در نهایت سایت‌های خرید و فروش اینترنتی که قیمت‌های غیرواقعی و ملتهب را در بازار اعلام می‌کنند، توضیح داد.

نکته آخر در خصوص همراهی و نزدیکی بیشتر تورم قیمت خرید انواع خودرو و تورم بوجود آمده در تولید انواع قطعات، ملحقات و اتاق وسایل نقلیه موتوری می‌باشد که بیانگر این است که شرایط حاکم بر بازار آن‌ها متفاوت از تولید خودرو می‌باشد.